

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๔/๒๕๕๒

วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๑

ประเด็นวินิจฉัย มีประเด็นวินิจฉัยตามคำร้อง ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....
ได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
หรือไม่

ประเด็นที่สอง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....
มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....
ได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติการตรา
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไว้ ในหมวด ๖ รัฐสภา ส่วนที่ ๖ ตั้งแต่มาตรา ๑๓๘ จนถึง
มาตรา ๑๔๑ และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๖ ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติ ตั้งแต่มาตรา ๑๔๒
จนถึงมาตรา ๑๕๓ มาใช้บังคับกับการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม
ดังนั้น การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... จึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งมีประเด็น
ต้องพิจารณา ดังนี้

๑. การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ได้มีการเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวม ๒ ฉบับ ซึ่งเสนอโดยผู้ตรวจการแผ่นดิน และ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะรวม ๔๕ คน ซึ่งในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้มีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแนบท้ายไว้ด้วย จึงเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า

๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นว่าไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเงินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๓ ประกอบมาตรา ๑๔๐ วรรคสอง จึงไม่ต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

๓. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๐ บัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระ โดยการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ และในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเสียงข้างมากของแต่ละสภา ส่วนการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สาม ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ซึ่งในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... มีการออกเสียงลงคะแนน ดังนี้

๓.๑ ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

-ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ ที่ประชุมลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียง ๓๓๑ คะแนน

-ในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ได้มีการประชุมรวม ๓ ครั้ง และการพิจารณาเป็นไปโดยเสียงข้างมาก

-ในวาระที่สาม ที่ประชุมเห็นชอบให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยคะแนนเสียง ๓๔๕ คะแนน

๓.๒ ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภา

-ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ ที่ประชุมลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียง ๑๑๔ คะแนน

-ในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ได้มีการประชุมรวม ๖ ครั้ง และ การพิจารณาเป็นไปโดยเสียงข้างมาก

-ในวาระที่สาม ที่ประชุมลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญดังกล่าว ด้วยคะแนนเสียง ๕๑ คะแนน

๓.๓ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและมีมติด้วยคะแนนเสียง ๒๖๑ คะแนน (ในขณะที่ มติร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด จำนวน ๔๖๓ คน กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกฯ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่คือ จำนวน ๒๓๒ คน) เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว จึงถือว่ารัฐสภา ได้ให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑

๔. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการ จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล การตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับ อนุมัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายแล้ว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง

จึงเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ได้ตราขึ้น โดยถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประเด็นที่สอง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดิน ในหมวด ๑๑ ส่วนที่ ๑ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่มาตรา ๒๔๒ จนถึงมาตรา ๒๔๕ โดยมาตรา ๒๔๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของผู้ตรวจการแผ่นดิน มาตรา ๒๔๓ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาและการเลือกผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่วนมาตรา ๒๔๔ และมาตรา ๒๔๕ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ว่ามีข้อความขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีเนื้อหาสาระหรือข้อความเป็นไปตามบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าว และหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีประเด็นต้องพิจารณา ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วนั้น ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๗ หมวด รวมทั้งสิ้น ๕๑ มาตรา ในการพิจารณาตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเนื้อหาหรือข้อความของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว จะพิจารณาตามหมวดที่บัญญัติไว้ ดังนี้

๑. บททั่วไป ตั้งแต่มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๕ โดยเฉพาะมาตรา ๔ บทนิยามศัพท์ มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. หมวด ๑ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน ตั้งแต่มาตรา ๖ ถึงมาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจการแผ่นดิน การพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจการแผ่นดิน การปฏิบัติหน้าที่ของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดิน อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน และการห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ในกรณีนี้มีประเด็นปัญหาต้องพิจารณาว่า มาตรา ๘ (๑) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ที่บัญญัติว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติโดยมีสัญชาติไทยโดยการเกิด เป็นการบัญญัติคุณสมบัติของผู้ตรวจการแผ่นดินเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญกำหนดและขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ อันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลที่มีได้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ที่จะได้รับการสรรหาและการเลือกเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน และวรรคสาม บัญญัติว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ แต่ในการพิจารณาบุคคลเพื่อเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด ย่อมต้องพิจารณาความรู้ความสามารถและความเหมาะสมในตำแหน่งนั้นด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต่างบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติราชการของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายและแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของประชาชนจากการปฏิบัติงาน

ที่ไม่เป็นกรรมของฝ่ายปกครอง อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีความใกล้ชิดกับหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการและประชาชน ประกอบกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจแก่ผู้ตรวจการแผ่นดินเพิ่มเติมในการดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรมด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเป็นตำแหน่งที่สำคัญ มีอำนาจหน้าที่ที่กระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติอย่างกว้างขวาง การกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจการแผ่นดินนอกจากจะเป็นผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน มีความรู้และมีประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๖ แล้ว ยังต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจว่า มีความผูกพันและความจงรักภักดีต่อแผ่นดินที่ตนกำเนิด การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๘ (๑) กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด แม้จะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีได้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่ก็เป็นทางเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรรมการการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญต่างบัญญัติให้บุคคลดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติโดยมีสัญชาติไทยโดยการเกิด เป็นต้น บทบัญญัติมาตรา ๘ (๑) จึงมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือขัดต่อหลักความเสมอภาคแต่อย่างใด เพราะต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน

กรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๑๐ วรรคสอง บัญญัติให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดินขึ้นใหม่ และมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งมีใช่เป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และวรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่เหลือผู้ตรวจการแผ่นดินจำนวนสองคน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินที่อาวุโสสูงสุดปฏิบัติหน้าที่แทนประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินคนใหม่ นั้น หลักการนี้เป็นหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เช่น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ วรรคสาม บัญญัติให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ

ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่ และมาตรา ๒๐๕ วรรคสอง บัญญัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ภายใต้บังคับมาตรา ๒๑๖ เป็นต้น

กรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกันพิจารณาแบ่งงาน เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแต่ละคนปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ และรับผิดชอบตามขอบเขตของงานที่ได้รับมอบหมายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกันกำหนดนั้น เห็นว่าโดยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต้องการให้องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินมีลักษณะเป็นองค์กรเดี่ยว การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินแต่ละคนย่อมมีความเป็นอิสระแก่กัน และการให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกันพิจารณาแบ่งงานก็เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินแต่ละคนมีความชัดเจนยิ่งขึ้น มิให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนหรือก้าวก่ายในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกันและกัน เว้นแต่การปฏิบัติงานที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและรับผิดชอบร่วมกัน

๓. หมวด ๒ ว่าด้วยการร้องเรียนและการพิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง ตั้งแต่มาตรา ๒๓ ถึงมาตรา ๓๔ โดยส่วนที่ ๑ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิบุคคล คณะบุคคล และชุมชนร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน วิธีการร้องเรียนและการนำเสนอคำร้องเรียน ทั้งให้สิทธิคณะกรรมการทั้งของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อดำเนินการได้ หากเห็นว่าเรื่องที่ได้สอบสวนหรือพิจารณานั้นอยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่วนที่ ๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริงของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๔. หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม โดยมาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ มาใช้บังคับกับกรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม

๕. หมวด ๔ ว่าด้วยจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตั้งแต่มาตรา ๓๖ ถึงมาตรา ๓๘ เป็นบทบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะ ส่งเสริม

และรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจไต่สวนและเปิดเผยผลการไต่สวนต่อสาธารณะหากเห็นว่ามี การฝ่าฝืน และไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอันมีลักษณะร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การดำเนินการของผู้รับผิดชอบจะไม่ใช่ไปด้วยความเป็นธรรม

๖. หมวด ๕ ว่าด้วยการติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่มาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒ เป็นบทบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น

๗. หมวด ๖ ว่าด้วยการรายงานประจำปี ตั้งแต่มาตรา ๔๓ ถึงมาตรา ๔๔ เป็นบทบัญญัติ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา รวมทั้งจัดทำรายงานพิเศษเฉพาะเรื่องเป็นกรณีเร่งด่วน หรือจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน รายงานเสนอต่อองค์กรดังกล่าวได้

๘. หมวด ๗ ว่าด้วยบทกำหนดโทษ ตั้งแต่มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๗ เป็นบทบัญญัติ ที่กำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือผู้ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๙. บทเฉพาะกาล ตั้งแต่มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๑ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ผู้ตรวจการ แผ่นดินที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับเรื่อง ร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือที่ได้ดำเนินการแต่ยังไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พิจารณาเนื้อหาและข้อความของบทบัญญัติทั้ง ๕๑ มาตรา แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... เทียบเคียงกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วไม่ปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... มีข้อความขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ได้ตราขึ้นโดยถูกต้องและไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ